

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

Αθήνα, 9/12/2016
Α.Π.: 131084 /ΕΥΚΕ 4293

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63
Πληροφορίες : Αλεξ. Δρακάτου,
Τηλ.: 210 3742071
Fax: 210 3742063
E-mail: adrakatou@mnec.gr

Προς: Πίνακας Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: Πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για έργα υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων (ΕΕΛ)

- Σχετ.:**
1. Το με αρ. πρωτ. 13649/29-11-2016 (αρ. πρωτ. εισ. ΕΥΚΕ 4293/29.11.2016) έγγραφό της ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ και το συνημμένο επ' αυτού σχέδιο Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων της ΕΥΔ ΠΕΠ Κρήτης με τίτλο: «Ολοκλήρωση των υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων (ΕΕΛ) στους οικισμούς Γ' προτεραιότητας (πληθυσμός 2.000-15.000 ι.π.) που απαιτούνται σύμφωνα με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ»
 2. Το με αρ. πρωτ. 14054/28-11-2016 (αρ. πρωτ. εισ. ΕΥΚΕ 4294/29.11.2016) έγγραφό της ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ και το συνημμένο επ' αυτού σχέδιο Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων της ΕΥΔ ΠΕΠ Πελοποννήσου με τίτλο: «Ολοκλήρωση υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων (ΕΕΛ) στους οικισμούς Γ' προτεραιότητας (πληθυσμός 2.000 - 15.000 ι.π.) που απαιτούνται από την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ – Τμηματοποιημένα νέα έργα με συμβασιολογημένη τουλάχιστον μία κύρια εργολαβία»
 3. Το με αρ. πρωτ. 14039/29-11-2016 (αρ. πρωτ. εισ. ΕΥΚΕ 4295/29.11.2016) έγγραφό της ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ και το συνημμένο επ' αυτού σχέδιο Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων της ΕΥΔ ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας με τίτλο: «Ολοκλήρωση των υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων (ΕΕΛ) στους οικισμούς Γ' προτεραιότητας που απαιτούνται από την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ και εμπίπτουν στις δράσεις 14, 15 και 16 στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (τμηματοποιημένα έργα – phasing)»

Σε συνέχεια των ως άνω σχετικών εγγράφων που κοινοποιήθηκαν στην Υπηρεσία μας από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη», τα οποία αφορούν στη διατύπωση παρατηρήσεων επί των ως άνω αναφερόμενων στα σχετικά 1, 2,

& 3 συνημμένων σχεδίων προσκλήσεων, λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναφορικά με την υπαγωγή ή μη στο καθεστώς των Κρατικών Ενισχύσεων έργων ολοκλήρωσης υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων, σημειώνονται τα εξής:

Από την περιγραφή των έργων που δύναται να χρηματοδοτηθούν μέσω των ως άνω αναφερόμενων σχεδίων πρόσκλησης (σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περιγραφή πρόσκλησης) προκύπτει ότι, στο πλαίσιο των εν λόγω προσκλήσεων, προβλέπεται η αξιολόγηση και ένταξη έργων κατασκευής δικτύων αποχέτευσης ακαθάρτων, εγκαταστάσεων επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων, αύξησης δυναμικότητας υφιστάμενων ΕΕΛ και λοιπών συνοδευτικών έργων (αγορές εδαφικών εκτάσεων, εργασίες αρχαιολογίας, συνδέσεις με δίκτυα ΟΚΩ, αγορές ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού αντλιοστασίων και δαπάνες βιολογικής απομάκρυνσης αζώτου και φώσφορου στις ΕΕΛ, ως αναπόσπαστο τμήμα καλής και αποδοτικής λειτουργίας της βιολογικής βαθμίδας).

Τα εν λόγω έργα, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και το είδος του δικαιούχου, δύναται να εξετασθούν στο πλαίσιο του θεσμικού πλαισίου των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε ως έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, είτε ως έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης αλλά είναι συμβατά με το δίκαιο ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη συνέχεια παρατίθενται οι όροι και προϋποθέσεις για την εφαρμογή του εν λόγω θεσμικού πλαισίου.

A. Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης

A.1 Σύμφωνα με ορισμένες αποφάσεις της Επιτροπής, κατά την εξέταση συγκεκριμένων υποθέσεων διαπιστώθηκε ότι ο δικαιούχος παρείχε αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και ήταν απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη και ότι δεν μπορούσε να προβλεφθεί ότι το μέτρο δεν θα είχε παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες των διασυνοριακών επενδύσεων ή της εγκατάστασης. Συνεπώς, λόγω ειδικών περιστάσεων, ένα μέτρο κρίθηκε ότι είχε καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρέαζε καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών.

Κατά την αποσαφήνιση του θέματος της στρέβλωσης του ανταγωνισμού για τις υποδομές, στο σημείο 221 της παρ. 7.2.3 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01) καθορίζεται ότι η χρηματοδότηση έργων **κατασκευής δικτύων αποχέτευσης**, εφόσον πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις, συνήθως δε νοθεύει τον ανταγωνισμό ούτε και επηρεάζει τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Ειδικότερα το συγκεκριμένο σημείο της Ανακοίνωσης καθορίζει ότι: «Ενώ η λειτουργία των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης αποτελεί οικονομική δραστηριότητα, η κατασκευή ενός ολοκληρωμένου δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης αυτή καθαυτή πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο σημείο 211 και, ως εκ τούτου, η χρηματοδότησή του συνήθως δε νοθεύει τον ανταγωνισμό ούτε και επηρεάζει τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Για να διασφαλιστεί ότι το σύνολο της χρηματοδότησης ενός συγκεκριμένου έργου δεν υπόκειται στους κανόνες περί κρατικών

ενισχύσεων, τα κράτη μέλη πρέπει επιπλέον να διασφαλίζουν ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο σημείο 212».

A.2 Το σημείο 211 της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης προσδιορίζει ότι: «... η στρέβλωση του ανταγωνισμού αποκλείεται κανονικά σε σχέση με την κατασκευή των υποδομών στις περιπτώσεις όπου ταυτόχρονα i) μια υποδομή συνήθως δεν αντιμετωπίζει άμεσο ανταγωνισμό, ii) η ιδιωτική χρηματοδότηση είναι αμελητέα στον εν λόγω τομέα και στο οικείο κράτος μέλος και iii) η υποδομή δεν είναι σχεδιασμένη να ευνοεί επιλεκτικά μια συγκεκριμένη επιχείρηση ή κλάδο αλλά παρέχει οφέλη για την κοινωνία στο σύνολό της».

Επιπλέον, το σημείο 212 της εν λόγω Ανακοίνωσης προσδιορίζει ότι: «Προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης ενός συγκεκριμένου έργου να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των υποδομών στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο σημείο 211 δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεισδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας της υποδομής. Η διεισδότηση μπορεί να αποκλειστεί με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και των εσόδων και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες».

A.3 Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω καθοριζόμενα στα σημεία 221, 211 και 212 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, έργα ολοκλήρωσης υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων δύναται να θεωρηθεί ότι δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης αποκλειστικά και μόνο εφόσον πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις του θεσμικού πλαισίου των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

⇒ Α) Οι δυνητικοί δικαιούχοι προσκομίζουν την **υφιστάμενη εθνική νομοθεσία** βάσει της οποίας καταδεικνύεται ότι οι εν λόγω υποδομές αποτελούν «φυσικό μονοπώλιο», και επιπλέον έχει ανατεθεί μόνο στους εν λόγω φορείς / δικαιούχους η αρμοδιότητα κατασκευής των σχετικών έργων (legal monopoly). Η προσκόμιση της εθνικής νομοθεσίας δύναται να πληροί τις προϋποθέσεις i) και ii) του σημείου 211 που αναφέρεται στην παρ. A.2 ανωτέρω, περί απουσίας άμεσου ανταγωνισμού για τις συγκεκριμένες υποδομές και περί αμελητέας ιδιωτικής χρηματοδότησης στον τομέα των δικτύων αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων. Όσον αφορά στην προϋπόθεση iii) του σημείου 211 που αναφέρεται στην παρ. A.2 ανωτέρω, είναι αναγκαίο από τις αιτήσεις χρηματοδότησης και τα συνοδευτικά έγγραφα να διασφαλίζεται ότι τα προς ένταξη έργα εξυπηρετούν μια γεωγραφική περιοχή στο σύνολό της, προκειμένου να παρέχονται οφέλη για το σύνολο της κοινωνίας και να αποτρέπεται η εύνοια επιλεκτικά συγκεκριμένης επιχείρησης ή κλάδου δραστηριότητας.

⇒ Β) Για τη διασφάλιση της αποφυγής της διεισδότησης ή της έμμεσης επιδότησης άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, οι δικαιούχοι των πράξεων που θα ενταχθούν πρέπει να υποχρεούνται να τηρούν **ξεχωριστούς λογαριασμούς** και να προβαίνουν σε κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και των εσόδων, ώστε να διασφαλιστεί ότι «η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες». Δεδομένου ότι οι δυνητικοί δικαιούχοι δύναται να ασκούν και άλλες οικονομικές δραστηριότητες, πέραν της κατασκευής δικτύων αποχέτευσης & επεξεργασίας λυμάτων, η εν λόγω απαίτηση πρέπει

να περιλαμβάνεται ρητά και με σαφήνεια στο Παράρτημα I : Υποχρεώσεις δικαιούχων της πρόσκλησης, διευρύνοντας τα καθοριζόμενα στο πεδίο 3 (ii) -Χρηματοδότηση Πράξης- του εν λόγω Παραρτήματος.

A.4 Εφόσον οι υποβαλλόμενες προτάσεις δύναται να πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. A.3, μπορούν να εξεταστούν στο πλαίσιο του ανωτέρω αναφερόμενου θεσμικού πλαισίου των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήτοι στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης. Στην περίπτωση αυτή είναι αναγκαίο η **πρόσκληση για υποβολή προτάσεων να περιλαμβάνει** τα εξής:

A.4.1 Στο διατακτικό, το απαιτούμενο θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

⇒ Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).

A.4.2 Στο κεφάλαιο για τα οικονομικά στοιχεία, διευκρινίσεις σχετικά με την αποφυγή της διεισδότησης:

⇒ Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των σχετικών υποδομών δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεισδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των υποδομών.

A.4.3 Στο κεφάλαιο για την επιλεξιμότητα, διευκρινίσεις σχετικά με την υποβολή στοιχείων που διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή έχει μικρή / αμελητέα επίπτωση στις διασυννοριακές συναλλαγές:

⇒ Σε περίπτωση που μια πράξη εξετάζεται στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω αναφερόμενη Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι αναγκαίο να υποβληθούν στοιχεία που συνάδουν με τα εξής:

(1) Το γεγονός ότι οι τοπικές αρχές αναθέτουν μία δημόσια υπηρεσία σε έναν εσωτερικό πάροχο (ακόμη και αν είχαν την ελευθερία να αναθέσουν την υπηρεσία αυτή σε τρίτους) δεν αποκλείει ενδεχόμενη νόθευση του ανταγωνισμού. Ωστόσο, πιθανή νόθευση του ανταγωνισμού αποκλείεται εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) μία συγκεκριμένη υπηρεσία υπόκειται σε νόμιμο μονοπώλιο (που συστάθηκε σύμφωνα με το δίκαιο της Ε.Ε.),

(β) το νόμιμο μονοπώλιο δεν αποκλείει μόνο τον ανταγωνισμό στην αγορά, αλλά και για την αγορά, υπό την έννοια ότι αποκλείει κάθε δυνατό ανταγωνιστή από το να καταστεί ο αποκλειστικός πάροχος την εν λόγω υπηρεσίας,

(γ) η υπηρεσία δεν βρίσκεται σε ανταγωνισμό με άλλες υπηρεσίες και

(δ) ο πάροχος υπηρεσιών δεν μπορεί να δραστηριοποιηθεί (λόγω κανονιστικών ή καταστατικών περιορισμών) σε οποιαδήποτε άλλη απελευθερωμένη αγορά (είτε γεωγραφική αγορά είτε αγορά προϊόντος) ή, εάν δραστηριοποιείται σε μια άλλη αγορά ανοικτή στον ανταγωνισμό, αποκλείεται η διεπιδότηση, γεγονός που προϋποθέτει ότι χρησιμοποιούνται ξεχωριστοί λογαριασμοί, κατανέμονται δαπάνες και έσοδα με κατάλληλο τρόπο και η δημόσια χρηματοδότηση που παρέχεται για την υπηρεσία και υπόκειται στο νομικό μονοπώλιο δεν μπορεί να ωφελήσει άλλες δραστηριότητες.

(2) Εφόσον αυτό δεν μπορεί να αποδειχθεί, τότε πρέπει να εξεταστεί η μικρή επίπτωση στις συναλλαγές. Βάση του ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης, ορισμένες δραστηριότητες έχουν καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρεάζουν καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Ειδικότερα, όταν ο δικαιούχος παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, η δράση δεν έχει παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες διασυννοριακών επενδύσεων ή εγκατάστασης και υπάρχει το πολύ ένας αμελητέος αντίκτυπος στις αγορές και στους καταναλωτές σε γειτονικά κράτη – μέλη.

A.4.4 Στο κεφάλαιο με τις οδηγίες υποβολής αιτήσεων, διευκρινίσεις για έγγραφα που πρέπει να προσκομισθούν προκειμένου να πληρούνται οι προϋποθέσεις της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης:

⇒ Για δράσεις που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση τα εξής στοιχεία:

Εθνική νομοθεσία βάσει της οποίας καταδεικνύεται ότι οι εν λόγω υποδομές αποτελούν «φυσικό μονοπώλιο», καθώς έχει ανατεθεί μόνο στους εν λόγω φορείς η αρμοδιότητα κατασκευής των σχετικών έργων. Η προσκόμιση της εθνικής νομοθεσίας πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης περί απουσίας άμεσου ανταγωνισμού για τις συγκεκριμένες υποδομές και περί αμελητέας ιδιωτικής χρηματοδότησης στον τομέα των υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Όσον αφορά στην προϋπόθεση περί υποδομής που δεν είναι σχεδιασμένη να ευνοεί επιλεκτικά μια συγκεκριμένη επιχείρηση ή κλάδο αλλά παρέχει οφέλη για την κοινωνία στο σύνολό της, είναι αναγκαίο από τις αιτήσεις χρηματοδότησης και τα συνοδευτικά έγγραφα να διασφαλίζεται ότι τα προς ένταξη έργα εξυπηρετούν μια γεωγραφική περιοχή στο σύνολό της, προκειμένου να παρέχονται οφέλη για το σύνολο της κοινωνίας και να διασφαλίζεται η αποτροπή της εύνοιας συγκεκριμένης επιχείρησης ή κλάδου δραστηριότητας.

B. Συμβατότητα ενισχύσεων τοπικών υποδομών

B.1 Στην περίπτωση που δεν είναι δυνατή η πλήρωση των ανωτέρω αναφερόμενων προϋποθέσεων και η επιβεβαίωση των ανωτέρω στοιχείων (βλέπε σημεία A.1-A.3 της παρούσας), οι υποβαλλόμενες προτάσεις έργων υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων μπορούν να εξεταστούν, στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός - ΓΑΚ). Λαμβάνοντας υπόψη το είδος των προτεινόμενων έργων, η συμβατότητα των οι εν λόγω υποδομών με το δίκαιο ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης δύναται να εξεταστεί με βάση το άρθρο 56 του ΓΑΚ που αφορά στις **επενδυτικές ενισχύσεις για τοπικές υποδομές**.

Για την εφαρμογή του ΓΑΚ απαιτείται ο έλεγχος της τήρησης των όρων και προϋποθέσεων που απαριθμούνται στις κοινές και τις ειδικές διατάξεις του Κανονισμού, οι οποίες πρέπει να περιληφθούν στο κείμενο της πρόσκλησης, όπως παρατίθεται στις ακόλουθες παραγράφους.

B.2 Εφόσον οι υποβαλλόμενες προτάσεις απαιτηθεί να εξεταστούν στο πλαίσιο του ανωτέρω αναφερόμενου θεσμικού πλαισίου των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήτοι στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά, είναι αναγκαίο η **πρόσκληση για υποβολή προτάσεων να περιλαμβάνει** τα εξής:

B.2.1 Στο διατακτικό, το απαιτούμενο θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

⇒ *Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»).*

B.2.2 Στο κεφάλαιο για τα οικονομικά στοιχεία, διευκρινίσεις σχετικά με το ύψος της έντασης ενίσχυσης και τις επιλέξιμες δαπάνες:

⇒ *Έργα υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων που αφορούν σε επενδυτικές ενισχύσεις για τοπικές υποδομές και ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων (ΓΑΚ). Στις περιπτώσεις που τελικά κριθεί ότι η προτεινόμενη δράση ή τμήμα δράσης εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει η δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησής της μέχρι του ύψους της έντασης ενίσχυσης που προσδιορίζεται μέσω του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού, ήτοι με ποσό ενίσχυσης που δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης. Επιλέξιμες δαπάνες στην περίπτωση αυτή είναι οι επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού.*

B.2.3 Στο κεφάλαιο για την επιλεξιμότητα, διευκρινίσεις σχετικά με ειδικούς κανόνες επιλεξιμότητας προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμμόρφωση με το κριτήριο του ΣΔΕ, αναφορικά με τη συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού:

⇒ *Σε περίπτωση που μια πράξη χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών*

ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός») και για τον προσδιορισμό του ποσού/έντασης ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το έλλειμμα χρηματοδότησης που προσδιορίζεται μέσω χρηματοοικονομικής ανάλυσης, πρέπει κατά τη διάρκεια ζωής του έργου να προκύπτουν λειτουργικά έσοδα μεγαλύτερα ή ίσα από τις λειτουργικές δαπάνες. Επιπλέον, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον εν λόγω Κανονισμό, στην περίπτωση που μια πράξη εξετάζεται στο πλαίσιο του ΓΑΚ, οι δυνητικοί δικαιούχοι πρέπει να υποβάλλουν τεκμηρίωση που να διασφαλίζει ότι οι τοπικές υποδομές που θα κατασκευαστούν τίθενται στη διάθεση των χρηστών ανοικτά, με διαφάνεια και χωρίς διακρίσεις και ότι η τιμή που χρεώνεται για τη χρήση ή την πώληση της υποδομής αντιστοιχεί στην τιμή της αγοράς.

B.2.4 Στο κεφάλαιο με τις οδηγίες υποβολής αιτήσεων, διευκρινίσεις για έγγραφα που πρέπει να προσκομισθούν προκειμένου να πληρούνται οι όροι και προϋποθέσεις του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού:

⇒ Για δράσεις που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση στοιχεία που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στο Παράρτημα V – Έλεγχος τήρησης υποχρεώσεων ΓΑΚ, προκειμένου να εξεταστεί η εκπλήρωση των προϋποθέσεων του Γενικού και Ειδικού Μέρους του ΓΑΚ και ειδικότερα σε ότι αφορά:

- Τήρηση ή μη των σωρευτικών προϋποθέσεων ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης (επιχείρηση που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, οικονομικό πλεονέκτημα, προνομιακή μεταχείριση, κρατικοί πόροι, νόθευση ανταγωνισμού & διατάραξη ενδοκοινοτικού εμπορίου).
- Τεκμηρίωση του χαρακτήρα κινήτρου, με υποβολή των στοιχείων που ζητούνται στο Παράρτημα V (κεφ.Α, παρ. 5), καθώς και με βεβαίωση του δικαιούχου ότι δεν είχε γίνει έναρξη εργασιών (υπό την έννοια του αρθρ. 2, εδ. 23 του ΓΑΚ) της προτεινόμενης πράξης πριν την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους σε οποιαδήποτε προγραμματική περίοδο.
- Αποκλεισμό των προβληματικών επιχειρήσεων, καθώς και των επιχειρήσεων στις οποίες αφορά ο κανόνας Deggendorf, με υποβολή Υπεύθυνης Δήλωσης ότι δεν εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη και ότι η πρόταση δεν αφορά σε *ad hoc* ενίσχυση υπέρ μιας τέτοιας επιχείρησης, καθώς και υποβολή των αναγκαίων δικαιολογητικών για τον αποκλεισμό προβληματικής επιχείρησης.
- Αποκλεισμό των μέτρων ενισχύσεων που παραβιάζουν το δίκαιο της Ένωσης, με υποβολή Υπεύθυνης Δήλωσης ότι δεν συντρέχουν οι περιοριστικοί λόγοι του Παραρτήματος V (κεφ.Α, παρ.3).
- Τεκμηρίωση της μη σώρευσης ενισχύσεων (Παράρτημα V, κεφ.Α, παρ.7), λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν επιτρέπεται η σώρευση των απαλλασσόμενων ενισχύσεων με οποιεσδήποτε άλλες ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, εάν το αποτέλεσμα υπερβαίνει την υψηλότερη ένταση ενίσχυσης/το υψηλότερο ποσό ενίσχυσης που εφαρμόζεται στην ενίσχυση

αυτή, καθώς και λοιποί περιορισμοί που περιγράφονται στο Παράρτημα V.

- Αποδοχή της δημοσίευσης στοιχείων για την ενίσχυση με υποβολή δήλωσης αποδοχής της δημοσίευσης στοιχείων για κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 500 000 ευρώ (Παράρτημα V, κεφ.Α, παρ.8).

Επιπλέον, για τις δράσεις που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού, είναι απαραίτητο να περιέχεται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση χρηματοοικονομική ανάλυση στην οποία οι επιλέξιμες δαπάνες για το έργο ή το τμήμα του έργου που εξετάζεται ως κρατική ενίσχυση περιορίζονται στις επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία του ενεργητικού που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της συγκεκριμένης ενίσχυσης. Σε περίπτωση που για τον προσδιορισμό του ποσού/έντασης ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το έλλειμμα χρηματοδότησης που προσδιορίζεται μέσω χρηματοοικονομικής ανάλυσης, πρέπει κατά τη διάρκεια ζωής του έργου να προκύπτουν λειτουργικά έσοδα μεγαλύτερα ή ίσα από τις λειτουργικές δαπάνες (κέρδος εκμετάλλευσης, βλέπε σημείο 39 του άρθρου 2 του ΓΑΚ).

Η ΕΥΔ διατηρεί το δικαίωμα, κατά την κρίση της, να ζητήσει την υποβολή διευκρινίσεων για την τεκμηρίωση κάθε περίπτωσης ή/και για τη δημιουργία φακέλου κοινοποίησης προς την Ε.Ε., εφόσον αυτό κριθεί απαιτητό.

Σημειώνεται ότι το ανωτέρω αναφερόμενο Παράρτημα V (συνημμένο στην παρούσα επιστολή) πρέπει να περιληφθεί στα συνημμένα της πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων και η διασφάλιση του αποκλεισμού των προβληματικών επιχειρήσεων πρέπει να γίνει σύμφωνα με την με αριθ. πρωτ. 101270/ΕΥΚΕ3633/30.09.2016 επιστολή της Υπηρεσίας μας με τίτλο «Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014».

Γ. Συμβατότητα Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος

Γ.1 Η χρηματοδότηση κατασκευής δικτύων αποχέτευσης & επεξεργασίας λυμάτων θα μπορούσε εναλλακτικά να εξετασθεί με βάση το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά στις **Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος** (ΥΓΟΣ).

Γ.2 Προκειμένου μια υπό αξιολόγηση πράξη που αφορά σε υποδομές συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων να χαρακτηριστεί ως Υπηρεσία Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος που δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, πρέπει να πληρούνται τα κριτήρια Altmark. Ειδικότερα, με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις στην αντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος (2012/C 8/02), οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες η αντιστάθμιση για την μια παροχή δημόσιας υπηρεσίας δεν συνιστά κρατική ενίσχυση και οι οποίες πρέπει να εξετάζονται αφορούν στην ύπαρξη υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ) για τους σκοπούς του άρθρου 106 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην πράξη ανάθεσης της ΥΓΟΣ, στον καθορισμό των παραμέτρων της αντιστάθμισης, στην αποφυγή της υπεραντιστάθμισης και στην επιλογή του φορέα παροχής της ΥΓΟΣ. Πιο συγκεκριμένα, με βάση τα κριτήρια Altmark, για να μην χαρακτηριστεί ως κρατική ενίσχυση μια αντιστάθμιση πρέπει να πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις:

- ... πρώτον, η δικαιούχος επιχείρηση πρέπει να είναι πράγματι επιφορτισμένη με την εκπλήρωση υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας, ενώ η υποχρέωση αυτή πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένη. ...
- ... δεύτερον, οι βασικές παράμετροι βάσει των οποίων υπολογίζεται η αντιστάθμιση πρέπει να έχουν προσδιοριστεί προηγουμένως αντικειμενικά και με διαφάνεια, με σκοπό να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να περιλαμβάνει η αντιστάθμιση αυτή ένα οικονομικό πλεονέκτημα ικανό να ευνοήσει τη δικαιούχο επιχείρηση έναντι των ανταγωνιστριών της. ... η εκ μέρους κράτους μέλους αντιστάθμιση των ζημιών επιχειρήσεως χωρίς προηγούμενο καθορισμό των παραμέτρων μιας τέτοιας αντισταθμίσεως, όταν αποδεικνύεται εκ των υστέρων ότι η εκμετάλλευση της παροχής ορισμένων υπηρεσιών στο πλαίσιο της υποχρεωτικής παροχής δημόσιας υπηρεσίας δεν ήταν οικονομικώς βιώσιμη, συνιστά χρηματοδοτική παρέμβαση που καλύπτεται από την έννοια της ενισχύσεως του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης.
- ... τρίτον, η αντιστάθμιση δεν μπορεί να υπερβαίνει το μέτρο του αναγκαίου για την κάλυψη του συνόλου ή μέρους των δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκπλήρωση υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών εσόδων και ενός ευλόγου κέρδους
- ... τέταρτον, όταν η επιλογή της επιχειρήσεως στην οποία πρόκειται να ανατεθεί η εκπλήρωση υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας σε συγκεκριμένη περίπτωση δεν πραγματοποιείται στο πλαίσιο διαδικασίας συνάψεως δημόσιας συμβάσεως, παρέχοντας τη δυνατότητα επιλογής του υποψηφίου που είναι σε θέση να παράσχει τις σχετικές υπηρεσίες με το μικρότερο, για το κοινωνικό σύνολο κόστος, το επίπεδο της απαραίτητης αντισταθμίσεως πρέπει να καθορίζεται βάσει αναλύσεως των δαπανών στις οποίες θα προέβαινε μια μέση επιχείρηση, με χρηστή διαχείριση και κατάλληλα εξοπλισμένη με μεταφορικά μέσα προς ικανοποίηση των απαιτήσεων σχετικά με την παροχή δημόσιας υπηρεσίας προκειμένου να εκπληρώσει τις ως άνω υποχρεώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά έσοδα και ένα εύλογο κέρδος από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών».

Γ.3 Εναλλακτικά και στην περίπτωση που η υπό αξιολόγηση πράξη θεωρηθεί ότι ενέχει στοιχεία Κρατικής Ενίσχυσης, θα μπορούσε να εξεταστεί η κάλυψη των προϋποθέσεων της Απόφασης της Επιτροπής της 20ής Δεκεμβρίου 2011 «για την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος» (2012/21/ΕΕ) (εφεξής «η Απόφαση»), ιδίως αν τεκμηριωθεί η πλήρωση των προϋποθέσεων των αρ. 2 παρ. 3 και 5 αυτής.

Γ.4 Σε κάθε περίπτωση, προκειμένου να αξιολογηθεί εάν οι υποβαλλόμενες προτάσεις πληρούν τις ανωτέρω αναφερόμενες προϋποθέσεις των παρ. Γ.2 ή Γ.3, είναι αναγκαίο ο δυνητικός δικαιούχος να υποβάλλει **έκθεση τεκμηρίωσης**, η οποία να περιλαμβάνει με σαφήνεια τα εξής:

- Περιγραφή με σαφή προσδιορισμό της δημόσιας υπηρεσίας με την οποία είναι επιφορτισμένο το κράτος μέλος (και την οποία αναθέτει παρέχοντας τη σχετική αντιστάθμιση) και τους λόγους για τους οποίους αυτή η παρεχόμενη υπηρεσία χαρακτηρίζεται ως ΥΓΟΣ. Ο ορισμός της παρεχόμενης δημόσιας υπηρεσίας ελέγχεται από την Επιτροπή και το ΔΕΚ για «πρόδηλο σφάλμα». Το κράτος μέλος υποχρεούται να

παραθέτει τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι η συγκεκριμένη υπηρεσία μπορεί, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της, να συνιστά ΥΓΟΣ, καθώς, χωρίς τέτοια αιτιολόγηση, θα ήταν αδύνατο να ελέγξουν τα ενωσιακά όργανα αν το κράτος μέλος έχει υποπέσει σε πρόδηλο σφάλμα κατά την άσκηση της εξουσίας εκτιμήσεως.

- Την πράξη ή τις πράξεις ανάθεσης δια των οποίων να προσδιορίζονται τουλάχιστον τα ακόλουθα:
 - ο το περιεχόμενο και η διάρκεια των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας
 - ο η επιχείρηση και, κατά περίπτωση, η σχετική περιοχή κάλυψης των υπηρεσιών
 - ο η φύση ενδεχόμενων αποκλειστικών ή ειδικών δικαιωμάτων που παραχωρούνται στην επιχείρηση
 - ο οι παράμετροι για τον υπολογισμό, τον έλεγχο και την αναθεώρηση της αντιστάθμισης
 - ο οι ρυθμίσεις για την αποφυγή και την ανάκτηση ενδεχόμενης υπεραντιστάθμισης.
- Τις παραμέτρους που χρησιμεύουν ως βάση για τον υπολογισμό της αντιστάθμισης, οι οποίες πρέπει να καθορίζονται εκ των προτέρων με αντικειμενικό και διαφανή τρόπο. Πιο συγκεκριμένα, πρέπει εξ αρχής να αποσαφηνιστεί πώς θα καθοριστεί η αντιστάθμιση. Σε περίπτωση που η αντιστάθμιση καθορίζεται με βάση όλα τα στοιχεία δαπανών ενός παρόχου, πρέπει να καθοριστεί εξ αρχής πώς θα προσδιοριστούν και θα υπολογισθούν οι εν λόγω δαπάνες, ενώ οι δαπάνες αυτές πρέπει να συνδέονται άμεσα με την παροχή της ΥΓΟΣ. Εφόσον παρέχεται στην επιχείρηση εύλογο κέρδος ως μέρος της αντιστάθμισης, η πράξη ανάθεσης πρέπει επίσης να καθορίζει τα κριτήρια για τον υπολογισμό του εν λόγω κέρδους. Τέλος, σε περίπτωση που προβλέπεται αναθεώρηση του ποσού της αντιστάθμισης κατά τη διάρκεια της περιόδου ανάθεσης, η πράξη ανάθεσης πρέπει να προσδιορίζει τις ρυθμίσεις για την αναθεώρηση και κάθε πιθανή επίπτωση που ενδέχεται να έχει στο συνολικό ποσό της αντιστάθμισης.
- Τον μηχανισμό αποφυγής υπεραντιστάθμισης, δεδομένου ότι η αντιστάθμιση δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό που είναι αναγκαίο για την κάλυψη όλων ή μέρους των δαπανών που προκύπτουν από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών εσόδων καθώς και ενός ευλόγου κέρδους.
- Τον τρόπο επιλογής του παρόχου της υπηρεσίας και τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, η οποία πρέπει να διασφαλίζει ικανοποιητικές συνθήκες ανταγωνισμού. Η εν λόγω διαδικασία πρέπει να επιτρέπει την επιλογή υποψηφίου ικανού να παρέχει τις υπηρεσίες με το μικρότερο κόστος για το κοινωνικό σύνολο.

Γ.5 Εφόσον οι υποβαλλόμενες προτάσεις πρόκειται να εξεταστούν στο πλαίσιο του ανωτέρω θεσμικού πλαισίου των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις ΥΓΟΣ, είναι αναγκαίο η **πρόσκληση για υποβολή προτάσεων να περιλαμβάνει** τα εξής:

Γ.5.1 Στο διατακτικό, το απαιτούμενο θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- ⇒ Την Απόφαση της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2011, για την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (2012/21/ΕΕ).
- ⇒ Την Ανακοίνωση της Επιτροπής (11.1.2012) σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις στην αντιστάθμιση για παροχή δημόσιας

υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος (2012/C 8/02).

- ⇒ Την Ανακοίνωση της Επιτροπής (11.1.2012) Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας (2011) (2012/C 8/03).
- ⇒ Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 360/2012 της Επιτροπής, της 25ης Απριλίου 2012, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (Κανονισμός «De Minimis»).

Γ.5.2 Στο κεφάλαιο για τα οικονομικά στοιχεία, διευκρινίσεις σχετικά με το ύψος της έντασης ενίσχυσης και τις επιλέξιμες δαπάνες:

- ⇒ Έργα υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων που συνιστούν ειδικές περιπτώσεις άσκησης οικονομικών δραστηριοτήτων, οι οποίες παράγουν αποτελέσματα προς το γενικό δημόσιο όφελος και δεν θα μπορούσαν να παρασχεθούν από την αγορά χωρίς την παρέμβαση του κράτους, είναι δυνατόν να συνιστούν Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα εξεταστούν σύμφωνα με τα κατά περίπτωση οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο των ΥΓΟΣ (Απόφαση ΥΓΟΣ ή Ανακοίνωση ΥΓΟΣ ή Κανονισμός de minimis). Στις περιπτώσεις αυτές το ύψος της δημόσιας χρηματοδότησης του έργου προσδιορίζεται μέσω κατάλληλης χρηματοοικονομικής ανάλυσης προσδιορισμού της αντιστάθμισης, σύμφωνα με το εφαρμοζόμενο δίκαιο των ΥΓΟΣ, η οποία θα αφορά αποκλειστικά στο κόστος της απαιτούμενης υποδομής έως του ποσοστού ελλείμματος χρηματοδότησης που προκύπτει από την σχετική χρηματοοικονομική ανάλυση.

Γ.5.3 Στο κεφάλαιο για την επιλεξιμότητα, διευκρινίσεις σχετικά με ειδικούς κανόνες επιλεξιμότητας προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμμόρφωση με το κριτήριο του ΣΔΕ, αναφορικά με τη συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού:

- ⇒ Σε περίπτωση που το σύνολο ή μέρος της πράξης αποτελεί ΥΓΟΣ για τη διενέργεια της χρηματοοικονομικής ανάλυσης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι οδηγίες για τον προσδιορισμό της αντιστάθμισης για την εκτέλεση ΥΓΟΣ που αναφέρονται στην Απόφαση 2012/21/ΕΕ ή την Ανακοίνωση 2012/C 8/03, κατά περίπτωση.

Γ.5.4 Στο κεφάλαιο με τις οδηγίες υποβολής αιτήσεων, διευκρινίσεις για έγγραφα που πρέπει να προσκομισθούν προκειμένου να πληρούνται οι όροι και προϋποθέσεις του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού:

- ⇒ Για δράσεις που εξετάζονται στο πλαίσιο των Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) πρέπει να προσκομιστεί στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση έκθεση τεκμηρίωσης που περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:
 - Τον πάροχο της ΥΓΟΣ και το κανονιστικό πλαίσιο από το οποίο προκύπτει ότι έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα για τη χορηγούμενη ΥΓΟΣ.
 - Την τεκμηρίωση της συγκεκριμένης ΥΓΟΣ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για να τεκμηριωθεί μια δράση ως ΥΓΟΣ πρέπει να αποδεικνύεται ότι: α) απευθύνεται σε πολίτες και αποβλέπει στο συμφέρον του κοινωνικού συνόλου, β) εξυπηρετεί τους ειδικούς στόχους που συνδέονται με την προστασία της Δημόσιας Υγείας και την ποιότητα των εδαφικών συστημάτων, γ) παρέχεται σε συνθήκες έλλειψης ή μη ικανοποιητικής ανάπτυξης της σχετικής αγοράς, δ) η υλοποίηση της δράσης με ίδιους

πόρους του δικαιούχου θα είχε ως αποτέλεσμα την υπερβολική αύξηση των τελών προς τους πολίτες (που θα εξυπηρετούνται από τη δράση), γεγονός μη αποδεκτό από κοινωνική άποψη και ε) ο πάροχος της ΥΓΟΣ έχει το αποκλειστικό δικαίωμα για την παροχή της.

- Αναλυτική παρουσίαση του φυσικού αντικειμένου και των επιμέρους τμημάτων της υποδομής.
- Τη διάρκεια ανάθεσης της ΥΓΟΣ μετά την ολοκλήρωση της σχετικής υποδομής, λαμβάνοντας υπόψη και το αντίστοιχο κανονιστικό πλαίσιο καθορισμού της (Απόφαση ΥΓΟΣ ή Ανακοίνωση ΥΓΟΣ ή Κανονισμός de minimis ΥΓΟΣ).
- Τη γεωγραφική περιοχή που συνδέεται με την ΥΓΟΣ.
- Χρηματοοικονομική ανάλυση για τον προσδιορισμό της αντιστάθμισης που χορηγείται για την παρεχόμενη ΥΓΟΣ που περιλαμβάνει τις ακριβείς παραμέτρους που ελήφθησαν υπόψη για τον προσδιορισμό της χορηγούμενης αντιστάθμισης καθώς και περιγραφή του μηχανισμού ελέγχου της υπεραντιστάθμισης. Η αντιστάθμιση πρέπει να περιορίζεται στο μέτρο του αναγκαίου για την κάλυψη του συνόλου ή μέρους των δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκπλήρωση υποχρέωσης παροχής της καθορισμένης Υ.Γ.Ο.Σ., λαμβανομένων υπόψη των σχετικών εσόδων και ενός εύλογου κέρδους. Εφόσον η χρηματοοικονομική ανάλυση που συνοδεύει το έργο προβλέπει ποσοστό κέρδους, αυτό θα θεωρείται εύλογο εφόσον δεν υπερβαίνει το σχετικό διατραπεζικό επιτόκιο συν 100 μονάδες βάσης. Το σχετικό διατραπεζικό επιτόκιο είναι εκείνο του οποίου η λήξη και η διάρκεια αντιστοιχούν στη λήξη και τη διάρκεια της πράξης ανάθεσης. Η αντιστάθμιση για την παρεχόμενη Υ.Γ.Ο.Σ. θα αφορά αποκλειστικά στο κόστος της απαιτούμενης υποδομής έως του ποσοστού ελλείμματος χρηματοδότησης που προέκυψε από την σχετική χρηματοοικονομική ανάλυση.
- Στοιχεία ότι η κατασκευή της υποδομής θα υλοποιηθεί μέσω ανοιχτής διαγωνιστικής διαδικασίας βάσει της Οδηγίας 2012/24/ΕΚ.

Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.360/2012 της Επιτροπής της 25ης Απριλίου 2012 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis) οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ), πρέπει οι δυνητικοί δικαιούχοι να προσκομίσουν υπεύθυνη δήλωση σχετικά με τη σώρευση των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας ΥΓΟΣ.

Συνοψίζοντας:

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο κεφάλαιο Α ανωτέρω, οι υποδομές συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων δύναται να τεκμηριωθεί ότι δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης μόνο εφόσον οι δικαιούχοι πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις που προκύπτουν από την εθνική νομοθεσία και τα στοιχεία της αγοράς, ενώ απαιτείται οι δικαιούχοι να τηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς για την αποφυγή της διεπιδότησης.

Σε διαφορετική περίπτωση θα πρέπει να εξεταστούν ως τοπικές υποδομές στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός - ΓΑΚ), ή

ως Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος, εφαρμόζοντας το σχετικό θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τονίζεται η αναγκαιότητα συνοχής στον τρόπο αντιμετώπισης έργων παρόμοιου περιεχομένου και είδους δικαιούχων, προκειμένου να υπάρξει συνάφεια στο θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζεται σε αυτού του είδους τα έργα σε εθνικό επίπεδο.

Τέλος, κατά την αξιολόγηση των μεμονωμένων πράξεων, προκειμένου να αξιολογείται πλήρωση του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, πρέπει επιπροσθέτως να συμπληρώνονται οι λίστες ελέγχου που έχουν κοινοποιηθεί με την με α.π. 115150/EΥΚΕ 4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε συνδρομή.

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Συνημμένο:

- Παράρτημα V - Έλεγχος τήρησης υποχρεώσεων του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός - ΓΑΚ)

Εσωτερική διανομή (ηλεκτρονικά):

- Γρ. Υπουργού κ. Δ. Παπαδημητρίου
- Γρ. Αν. Υπουργού κ. Α. Χαρίτση
- Γρ. Γενικού Γραμματέα Δημ. Επενδύσεων – ΕΣΠΑ, κ. Π. Κορκολή
- Γρ. Ειδικής Γραμματέως Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΤΠΑ και ΤΣ, κας Ε. Φωτονιάτα
- Γρ. Προϊσταμένου Ε.Α.Σ., κ. Ι. Φίρμπα
- ΕΥΘΥ
- ΕΥΣΑΑ
- ΕΥΣΕ
- ΕΥΔ ΟΠΣ
- Αρχή Πιστοποίησης
- ΕΥΚΕ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (ηλεκτρονικά)

Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη»
Υπόψη κας Ζ. Παπασιώπη, Κόνιαρη 15, 114 71, Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη»
Υποδιεύθυνση Τομέα Περιβάλλοντος,
Υπόψη κου Ν. Μαμαλούγκα, Αεροπόρου Παπαναστασίου 34, 115 27 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία»
Υπόψη κας Α. Φέτση, Μεσογείων 56, 11527 Αθήνα

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος «Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020»
Υπόψη κ. Ν. Μανέτα, Λεωφ. Αθηνών 58, 104 41, Αθήνα

Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
Υπόψη κ. Β. Πιτσινίγκου
Ηροδότου 20, 691 32, Κομοτηνή

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
Υπόψη κας Α. Ωραιοπούλου
Λεωφ. Γεωργικής Σχολής 65, 570 01, Πυλαία Θεσσαλονίκης

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας
Υπόψη κ. Χ. Κιουρτσίδη
ΥΔΕΠ Δ. Μακεδονίας Διοικητήριο - ΖΕΠ, 501 00, Κοζάνη

Περιφέρεια Ηπείρου

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Ηπείρου
Υπόψη κας Ε. Παπανικολάου
Πλατεία Πύρρου 1 – Διοικητήριο, 45221 Ιωάννινα

Περιφέρεια Θεσσαλίας

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Θεσσαλίας
Υπόψη κας Μ. Σαραφίδου
Πλατεία Ρήγα Φερραίου (Παπαναστασίου και Βελή), Β' πτέρυγα - 3ος όρ, 41222 Λάρισα

Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας
Υπόψη κ. Κ. Λέμα
Υψηλάντη 12, 351 00, Λαμία

Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Ιονίων Νήσων
Υπόψη κ. Π. Οικονόμου
Εθν. Παλαιοκαστρίτσας Αλυκές Ποταμού, 491 00 Κέρκυρα

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας
Υπόψη κας Α. Σταθοπούλου
ΝΕΟ Πατρών - Αθηνών 28, 26441 Πάτρα

Περιφέρεια Αττικής

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Αττικής
Υπόψη κ. Δ. Δρόση
Λεωφ. Συγγρού 98-100, 11741 Αθήνα

Περιφέρεια Πελοποννήσου

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Πελοποννήσου
Υπόψη κ. Α. Ψαράκη
Τέρμα Ερυθρού Σταυρού, 221 00 Τρίπολη

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
Υπόψη κ. Γ. Πλακωτάρη
10 χλμ. Μυτιλήνης - Λουτρών, 811 00 Μυτιλήνη

Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου
Υπόψη κ. Α. Βουτσίνου
Σ. Καράγιωργα, 84100 Ερμούπολη

Περιφέρεια Κρήτης

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Κρήτης
Υπόψη κας Μ. Κασωτάκη
Δουκός Μποφώρ 7, 712 02 Ηράκλειο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΩΝ (ηλεκτρονικά)

ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΕΣΠΑ/ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

- Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Τομέας Περιβάλλοντος
Υπόψη κας Χ. Κούρτελη, Ευρυτανίας και Ιτέας, 115 23 Αθήνα
- Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Τομέας Ενέργειας
Υπόψη κας Γ. Νίκου, Μεσογείων 119, 10192 Αθήνα

Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

- Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων
Τομέας Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών
Υπόψη κ. Ε. Γιαμπουρά, Λέκκα 23-25, 105 62 Αθήνα